



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 243/07-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. J. B., D., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 23/07-167 z 31. mája 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. J. B. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2007 doručená sťažnosť Mgr. J. B., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorú na výzvu ústavného súdu doplnil podaním doručeným 12. novembra 2007. Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 23/07-167 z 31. mája 2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) viedol pod sp. zn. PK 24 C 149/03 konanie o návrhu sťažovateľa na zaplatenie 25 000 Sk s úrokom

z omeškania, o ktorom rozhodol rozsudkom z 27. júla 2006 tak, že návrh zamietol a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporkyni trovy konania v sume 7 472 Sk. Sťažovateľ sa proti rozsudku v časti výroku o trovách konania odvolal a žiadal zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa tak, že nie je povinný uhradiť odporkyni náhradu trov konania. Krajský súd v odvolacom konaní rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil.

Sťažovateľ namieta, že okresný súd v jeho veci nesprávne postupoval, pretože nerozhodol o jeho opakovanej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, v rozsudku neuviedol termín splatnosti náhrady trov konania a predovšetkým v jeho veci nesprávnym procesným postupom umožnil právnenému zástupcovi odporkyne uplatniť náhradu za úkony, ku ktorým by pri správnom postupe nedošlo. Podľa názoru sťažovateľa mal okresný súd jeho žalobu zamietnuť bez vykonania pojednávania po tom, ako odporkyňa vo svojom vyjadrení k žalobe z 26. februára 2004 vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku, a nemal ju viac vyzývať na ďalšie vyjadrenia. Okresný súd nedoručil sťažovateľovi pred pojednávaním vyjadrenie odporkyne k žalobe, čím mu znemožnil pripraviť sa na toto pojednávanie. Podľa názoru sťažovateľa vykonal okresný súd množstvo pre rozhodnutie veci nepodstatných procesných úkonov vrátane pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 22. júna 2006. Tým, že krajský súd potvrdil rozsudok v napadnutej časti, nerozhodol správne a spravodlivo a porušil právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V konaní pred ústavným súdom sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu a nahradil ho svojim rozhodnutím, ktorým by sťažovateľovi uložil zaplatiť odporkyni náhradu trov konania len za jeden úkon jej právneho zástupcu – vyjadrenie k žalobe, aby mu priznal náhradu škody, primerané finančné zadosťučinenie 60 000 Sk a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Sťažovateľ namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 3 Co 23/07-167 z 31. mája 2007, ktorým potvrdil podľa jeho názoru nesprávne rozhodnutie okresného súdu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre uviedol, že rozhodnutiami o trovách konania možno zasiahnuť do základných práv a slobôd, predovšetkým do práva na súdnu ochranu

(II. ÚS 56/05), a teda aj do práva na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je zásadne oprávnený a povinný posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne (II. ÚS 31/04).

Sťažovateľ sa podaním odvolania domáhal zrušenia rozhodnutia súdu prvého stupňa z rovnakých dôvodov, ako uviedol vo svojej sťažnosti. Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie v rozsahu týchto dôvodov a zistil, že okresný súd dvakrát rozhodol o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov (uznesením č. k. 24 C 149/2003-72 z 20. septembra 2004 a uznesením č. k. PK 24 C 149/2003-98, ktoré boli potvrdené odvolacím súdom) tak, že jeho žiadostiam nevyhovel. Obidve rozhodnutia boli právoplatné, a teda sťažovateľ nebol v konaní pred okresným súdom oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Námietky sťažovateľa týkajúce sa procesného postupu okresného súdu vyhodnotil ako „účelové“ a konštatoval, že sťažovateľ mohol využiť svoje procesné právo a zobrať svoj návrh späť v celom rozsahu, ak si bol vedomý toho, že odporkyňou vznesená námietka premlčania je odôvodnená, čím mal možnosť sám zamedziť vzniku ďalších trov konania, ktoré vznikli vykonávaním dokazovania. Pretože toto právo nevyužil a v konaní nebol úspešný, musí niesť následky súdneho sporu, ktorý podaním návrhu vyvolal. Nakoniec krajský súd preskúmal aj výšku priznaných trov a zistil, že ich vyčíslenie je správne a zodpovedá účelnému bráneniu práva odporkyňou.

Sťažovateľ pokladá rozhodnutie krajského súdu (a okresného súdu) za nesprávne z dôvodu výšky priznanej náhrady trov konania, pretože nesúhlasí s počtom úkonov právneho zástupcu, za ktoré mu bola priznaná náhrada.

Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a preto nie je oprávnený rozhodovať o tých otázkach, ktoré boli predmetom konania pred všeobecným súdom. Jeho úlohou v tomto prípade nie je posudzovať, za koľko úkonov právneho zástupcu odporkyne mal krajský súd (resp. okresný súd) priznať náhradu trov konania, ale či jeho rozhodnutie vyhovuje požiadavkám, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pretože sťažovateľ nenamietal porušenie ústavnoprocených princípov konania, ústavný súd posúdil, či rozhodnutie krajského súdu nie je arbitrárne a zjavne neodôvodnené, a dospel k záveru, že krajský súd reagoval na každý argument sťažovateľa uvedený v odvolaní, ktorý bol podstatný pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia okresného súdu, svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, uviedol, podľa ktorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku postupoval a ako ich aplikoval na zistený skutkový stav. Skutkové a právne závery

krajského súdu nemožno označiť za svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup súdu vychádzajúci z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva nemožno považovať neúspech v konaní, alebo inak povedané obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať za jeho porušenie nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97).

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi rozhodnutím krajského súdu č. k. 3 Co 23/07-167 z 31. mája 2007 a namietaným porušením práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, jeho sťažnosť odmietol po jej predbežnom prerokovaní pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a z tohto dôvodu sa už nezaoberal žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ani ďalšími nárokmi, ktoré uplatnil v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. novembra 2007